

Oterjakt nær fossene i byen

(Jakthistorier fra dagboken til Paulus Jonassen)

I 70-, 80- og 90-årene var der megen laks i elven og fossene i Skien. Dette gjorde at også oteren, der er en av laksens verste fiender, fulgte med og delikaterterte sig med laks og ørret. Rimeligvis gjorde det mere rolige og idylliske liv med lite rummel og bråk i byen om natten sitt til at oteren trivdes og ynglet så å si midt i byen i bolverkene på brukene både på nedsiden og op siden av fossen. Ingen uling av dampskib natt som dag på elven, ingen tøffing av vimsete motorbåter der er innom alle steder sent og tidlig, virket dengang forstyrrende. Når klokkene på brukene ved 6-7-tiden om aftenen hadde gitt sitt signal for dagens slutt, varte det ikke lenge før dagens støi holdt op og alt åndet ro og fred. Det eneste der brøt stillheten, var klokkeslagene i kirketårnet hver time samt den i tårnet stasjonerte vekter der for å konstatere å være våken og aktpågivende ved hvert timeslag måtte syngte ut sin tillærte strofe begynnen- de kl. ti med: «Ho vægter i ho, vor klokke er slagen ti, Gud Fader os bevare, de store med de små, vor klokke er slagen ti». Kl. 12 lødte det: «Ho vægter i ho, vor klokke er slagen tolv. Husbond veer god og snild, vogt hus og ild». Dette gjentok sig for hver time med tilhørende forskjellige strofe ut over natten; husker nu ikke ordene til alle.

Tok man sig da en spasertur utover broene ved 11-12 tiden i måneskinn om aftenen helst efter nysne, kunde man fra den nedre kanalsluse iaktta oteren der var ute og boltret sig, fisket og lekte på de mellem kanalen og Tollboden liggende tømmerklubbe og tekste tilhørende Schiøttesaga. Forlenget man spaserturen ut til Klosterfossen hendte det ikke sjelden man kunde se den ligge og fiske (ta laks og ørret) på skjæret under dammen i fossen. Her hadde den også sine visse ture som den bestemte dage passerte på nordre side av fossen fra nedre elv og op i øvre og tok sine regelmessige ture op Farelven til Skotfoss. Viste sporene opover en aften kunde man være temmelig sikker på den kom nedover og passerte fossen samme sted den tredje natt eller aften. Da gjaldt det å passe på å skyte den, idet den måtte på land for å passere forbi dammen i fossen, helst på nordsiden i Klosterfossen. En der ofte såes å vokte på oteren her så vel som lenger nede i Fayet på nedre siden av Klosterfossen, var en gammel jeger og Skiensmann nu avdøde Bernhard Veberg der visstnok knep flere otere her ute i måneskinn om vinternettene. Jeg selv sat der og vokter og frøs, men lurte den mig de fleste gange likesom den også undgikk en otersaks jeg hadde utsatt på skjæret under fossen.

En natt fikk jeg imidlertid se og skjød også på den, men det blev for langt skudd. Jeg satt dengang i damhuset på søndre side av fossen og var blidelig slumret inn, da jeg våknet ved et rop fra to som stod på broen: «Se oteren, se oteren». Jeg fikk sendt den et skudd i halvsøvne, men det blev bom.

Derimot skjød jeg flere år tidligere nede på Schiøttesaga en måneklar vinternatt jeg sat og lokket på'n med oterpipe. Det var i parringstiden. Jeg var plassert på et av bolverkene til en av lagerskurene ved sagen, da den kom svømmende og svarte på lokkingen med en eiendommelig piping. Jeg skjød den idet den holdt på å forsvinne like ved benene mine inn i et av bolverkene og den blev liggende på en av stakkene. - Et annet sted hvor oteren innen byen hadde sitt tilhold var i Lundebekken i bolverkene til bordstaben samt bryggen og kjeratten til Blekebakkens dampsgag og høvleri, her traff vi den ofte når vi var ute og lystret om natten og det hendte at vi gjorde jakt på den med lysteren helt op i Olsens have.

Forresten skjød brukseier Karl Olsen for, tror jeg, en 30 år siden, en oter nede på sagtomten. En annen oter blev ihjelklemt i en av klubbene der nede i det den, ved løsning av veieren som holdt klubben sammen, da denne raset sammen. Oteren blev sittende i klemme og slått ihjel med en båtshake. Brukseieren gjorde et annet mesterskudd der engang ved å skyte en høk ned fra sagpipen.

